

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความพากเพียรเมื่อตกยาก

เวลา ๑๖ ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์

เวลา ๒ ชั่วโมง

*****

๑.มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ม.๑/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายหลักการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์
๒. หาความหมายของคำศัพท์และถอดคำประพันธ์จากกาพย์เรื่องพระไชยสุริยา

๒. สาระสำคัญ

การอ่านร้อยกรองประเภทกาพย์เป็นการอ่านทำนองเสนาะที่มีจังหวะลีลา ท่วงทำนอง และสุนทรียภาพของกาพย์ ที่ทำให้ผู้อ่านได้รับอารมณ์ อีกทั้งยังตระหนักถึงความสำคัญของวรรณคดียิ่งขึ้น

๓. สาระการเรียนรู้

๑. การอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์
๒. กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา

๔. สมรรถนะของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน
๕. รักความเป็นไทย

๖. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูชี้แจงตัวชี้วัด จากนั้นนักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบมีทั้งหมด ๒๐ ข้อ

ขั้นเสนอความรู้

๒. ครูอธิบายถึงกาพย์เรื่องพระไชยสุริยาว่าเป็นแบบเรียนที่สุนทรภู่แต่งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เพื่อถวายพระอักษรแด่พระโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยและเจ้าฟ้ากฤษดาลัยพระอัครชายา คือเจ้าฟ้าชายกลางแล้วเจ้าฟ้าปิ๋ว แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทกาพย์ ได้แก่ กาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉับ ๑๖ และ กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘

๓. นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับประวัติของสุนทรภู่จากนั้นร่วมกันสนทนาถึงรายละเอียดของวรรณคดี กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา

๔. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการอ่านออกเสียง

ขั้นสรุปความรู้

๕. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ว่าการศึกษากาพย์เรื่องพระไชยสุริยาจะทำให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะคำประพันธ์ประเภทกาพย์ ได้แก่ กาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉับ ๑๖ และกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ และประวัติของสุนทรภู่ รวมถึงหลักในการอ่านออกเสียง

ชั่วโมงที่ ๒

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูพูดถึงคำประพันธ์ประเภทกาพย์ ซึ่งบังคับจำนวนคำและสัมผัส กาพย์ที่นิยมแต่งในปัจจุบัน คือ กาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉับ ๑๖ และกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘

ขั้นเสนอความรู้

๒. นักเรียนดูแผนผัง กาพย์ยานี ๑๑ ที่ครูเขียนบนกระดาน จากนั้นนักเรียนดูใบความรู้ที่ ๒ ประกอบ ครูอธิบายจนนักเรียนเกิดความเข้าใจและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

๓. ครูอ่านกาพย์ยานี ๑๑ “กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา” ตอนใดตอนหนึ่ง เป็นทำนองเสนาะ ๒ ครั้ง ให้นักเรียนฝึกอ่านตาม จากนั้นครูใช้แผนภูมิตัวอย่างกาพย์ยานี ๑๑ จากแหล่งอื่น อ่านให้นักเรียนฟัง ดังนี้

สุวรรณหงส์ทรงภู่อ้อย	งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์
เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์	ลิลลาคเลื่อนเตือนตาชม
เรือชัยว้าว่องวัง	รวดเร็วจริงยิ่งอย่างลม
เสียงเส้าเร้าระดม	ห่มท่ายเย็นเดินคู่กัน

(กาพย์เห่เรือ : เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร)

จากนั้นเขียนแผนผังกาพย์ฉับ ๑๖ และกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ บนกระดานพร้อมอธิบายให้นักเรียนเข้าใจและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามตามลำดับ

๔. นักเรียนตอบคำถามโดยครูตั้งคำถามและสุ่มให้นักเรียนตอบเป็นรายบุคคล ประมาณ ๔-๕ คน ถ้าหากนักเรียนตอบผิด ครูต้องอธิบายพร้อมกับแก้ไขคำตอบให้ถูกต้อง

ขั้นสรุปความรู้

๕. นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา กาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉับ ๑๖ และกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ อีกครั้ง

๗. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
๒. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการอ่านออกเสียง
๓. ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง กาพย์
๔. แบบทดสอบก่อน - หลังเรียน เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

๘. การวัดผลและประเมินผล

๑. วิธีการวัดและประเมินผล

๑. การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
๒. การประเมินผลงาน
๓. การทดสอบ

๒. เครื่องมือการวัดและประเมินผล

๑. แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้
๒. แบบประเมินผลงาน
๓. แบบทดสอบ

๓. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

๑. ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
๒. ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
๓. ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์